

HVALITE BOGA
U SVETIŠTU NJEGOVU
Crkvena pjesmarica

HVALITE BOGA U SVETIŠTU NJEGOVU

Crkvena pjesmarica

Izdavač:

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu
Zrinsko-Frankopanska 19, 21000 Split

Nakladnik:

Katolička izdavačka kuća i časopis *Crkva u svijetu*
Zrinsko-Frankopanska 19, 21000 Split

Urednik, priređivač i notograf:

Mirko Jurić, dipl. vjeroučitelj

Stručni suradnici:

Tihomir Prša, prof. crkvene glazbe
(glazbena korektura, navodi izvora skladbi)
Zlatko Vidulić, dipl. teolog i prof. klasične filologije
(prepjevi pjesama)

Recenzenti:

prof. mr. art. Miroslav Martinjak
doc. dr. sc. Domagoj Volarević
Božidar Ljubenko, prof. crkvene glazbe i mag. muz. orgulja

ISMN 979-0-9013739-0-7

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Sveučilišne
knjižnice u Splitu pod brojem 191216023.

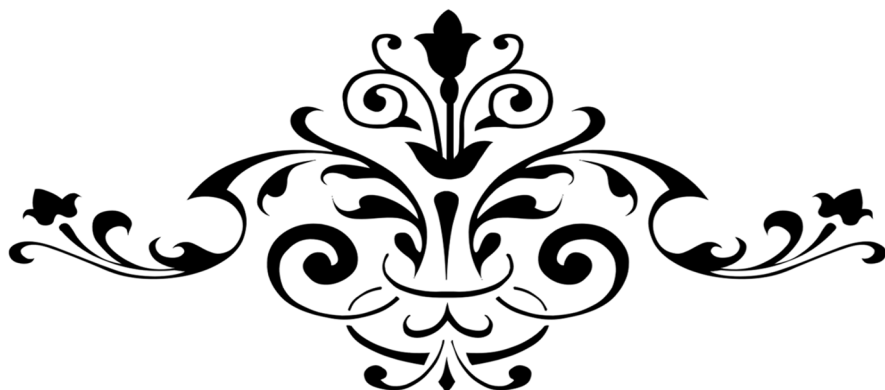
Naklada: 1000 primjeraka

Tisak: Denona, Zagreb

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu Zračne luke Split i
Splitsko-dalmatinske županije.

Split, 2025.

**HVALITE BOGA
U SVETIŠTU NJEGOVU**
Crkvena pjesmarica

Priredio
Mirko Jurić

Split, 2025.

PREDGOVOR

Prošlo je već 40 godina od izdavanja liturgijske pjesmarice *Pjevajte Gospodu pjesmu novu*. U vremenu u kojem živimo osjeća se potreba da se izda jedna pjesmarica koja bi odgovorila na sve one smjernice koje je Drugi vatikanski koncil po načelima zdrave Predaje i rasta u kontinuitetu vjere i prave glazbene umjetnosti stavio pred sve služitelje u liturgiji, a posebno crkvene glazbenike. Upravo oni su ti koji odgajaju Božji narod za pravu glazbu koja uzdiže duh prema nebeskoj liturgiji kojoj je zemaljska liturgija predokus.

Tako Benedikt XVI. kaže: „Pjev Crkve izvire u konačnici iz ljubavi. Ljubav je ona najdublja zbiljnost iz koje se rađa pjevanje.“ Uz to, i sv. Augustin veli: „Cantare amantis est“, (pjeva onaj koji ljubi).

Upravo je i ova crkvena pjesmarica *Hvalite Boga u svetištu njegovu* nastala iz ljubavi prema Trojednome Bogu koji nas svetim bogoslužjem spašava Kristovom žrtvom križa i daje nam plodove njegova slavnog uskrsnuća te iz pastoralne potrebe da se u jednu zbirku sabere sve ono što je potrebno crkvenom pjevanju naših dana. U njoj su skupljeni, ali i pomno izabrani, tekstovi i napjevi iz minulih stoljeća kao i suvremeno stvaralaštvo nastalo zadnjih 50-ak godina. Ono je plod nadahnuća Duha Svetoga i otvorenosti ljudi prožetih vjerom koji su znali umijeće pjesništva i glazbe skladno spojiti u lijepi, smisleni izraz koji ne ide u krajnost banalnosti kao ni pukog estetizma, već provire iz Otajstva koje se otkriva u slavlju vjere.

Nakana je ove pjesmarice da voditelji zborova, crkveni pjevači i Božji puk imaju u rukama zbirku koja će ih uvoditi u otajstva vjere i doprinositi rastu u pravoj vjeri, nadi i ljubavi prema Bogu i ljudima. Uostalom, to i jest svrha liturgijskoga pjevanja: Božja slava i posvećenje vjernika.

Pjesmarica se u svom najvećem dijelu temelji na onim izvorima koje liturgijsko pjevanje čine istinskom umjetnošću. To su Sveto pismo, posebno psalmi, himni, antifone, gregorijanski napjevi i pjesme nadahnute pojedinim otajstvima vjere.

Ti temelji su vrlo važni jer oni daju prvenstvo Bogu i njegovom činu spasenja koje se po Kristovoj žrtvi križa među nama uprisutnjuje i koje nas spašava otvarajući nam tako dioništvo u nebeskoj hvali zajedno s proslavljenom Crkvom kamo kao hodočasnici putujemo i pjevajući dajemo hvalu Bogu.

Liturgijska glazba je služiteljica u slavljinama vjere i svi koji vrše časnu službu pjevanja u Crkvi uvijek moraju imati pred sobom svijest da prvi pjevač je Krist kojemu se Crkva, njegova Zaručnica, pridružuje u hvali upućenoj srcem i umom Svevišnjemu Bogu.

Neka dobri Bog koji nas je stvorio, otkupio i posvetio dade da ovo djelo bude na radost naše raspjevane Crkve u hrvatskom narodu!

U Splitu, na svetkovinu Bogojavljenja,
6. siječnja 2025.

*Mirko Jurić, dipl. vjeroučitelj
priređivač*

HVALITE BOGA U SVETIŠTU NJEGOVU

Poznato je bogato blago službenih i neslužbenih pjesmarica u Hrvatskoj sve od Atanazija Jurjevića i njegove pjesmarice duga naslova „Pisni za najpoglavitije, najsvetije i najvesel'je dni svega godišća složene, i kako se u organe s' jednim glasom mogu spivati“, napravljene u Beču 1635., zatim poznata Pavlinska pjesmarica, Cithara octochorda pa sve do današnje službene liturgijske pjesmarice *Pjevajte Gospodu pjesmu novu* iz godine 1983. Sve su te pjesmarice prenosile i zapisivale blago svete glazbe, pučke popijevke koje su živjele s vjerom našeg naroda. Da bi neka pjesmarica postala službena pjesmarica za liturgijsku uporabu potrebna je suglasnost Liturgijskog vijeća Hrvatske biskupske konferencije koja nakon pregleda određenih stručnjaka (jezikoslovaca, glazbenika i liturgičara) daje dozvolu da se pjesme mogu upotrebljavati u liturgiji u raznim liturgijskim vremenima i slavljinama bilo euharistije, časoslova ili drugih pobožnosti.

Službenim liturgijskim pjesmaricama uvijek su na neki način prethodile manje ili veće pjesmarice napravljene od raznih entuzijasta i sakupljača toga blaga. Kod nas su poznati A. Jurjević, A. Baričević, F. Langer, Đ. Arnold, M. Jajić, J. Juratović, F. Pintarić, V. Žganec, S. Hadrović i u novije vrijeme M. Vuk sa svojim zbirkama *Hrvatske Božićnice i uskrsnice*, itd.

Ovim sakupljačima i skladateljima liturgijskog blaga tako se pridružuje u naše vrijeme entuzijast i zaljubljenik u crkvenu glazbu Mirko Jurić koji je duže vrijeme skupljao i objedinio u pjesmaricu veliki broj raznih napjeva od popijevaka, psalama, himana i hvalospjeva. Uz poznate popijevke u pjesmaricu su uvrštene manje poznate popijevke ali one se pjevaju u nekim zajednicama. Dobro je da je autor popijevke složio po liturgijskoj godini i po prikladnosti u određenom liturgijskom činu od ulazne do pričesne pjesme.

Za slavlja Blažene Djevice Marije, svetaca, sakramenata, pokojničkog bogoslužja i druga slavlja također su predložene prikladne popijevke. Takav koncept pjesmarice može poslužiti kao dobar primjer za neku buduću službenu liturgijsku pjesmaricu, posebno zbog velikog broja psalama koji predstavljaju biblijsku pjesmaricu i ne trebaju imprimatur kao druge vrste tekstova.

Sadašnja liturgijska pjesmarica *Pjevajte Gospodu pjesmu novu* stara je punih četrdeset godina i vrijeme je da se počne razmišljati o nekoj budućoj, zajedničkoj pjesmarici. Upravo ovakva izdanja mogu biti od velike pomoći u osmišljavanju, priređivanju i realizaciji dobre, prikladne i praktične pjesmarice koja bi vrijedila za sve vjernike kako u domovini tako i izvan domovine gdje žive vjernici Hrvati. Do tada dobro će doći i ovo objavljivanje pjesmarice *Hvalite Boga u svetištu njegovu* svim voditeljima zborova diljem Hrvatske i šire kako bi što lakše, ljepše i funkcionalnije osmišljavali repertorij pjevanja na euharistijskim slavljima i drugim pobožnim činima koje naši vjernici prakticiraju i rado sudjeluju pjevanjem.

prof. mr. art. Miroslav Martinjak

GLAZBENO BLAGO CRKVE

„Glazbena predaja sveopće Crkve predstavlja blago neprocjenjive vrijednosti, koje se između ostalih izraza umjetnosti ističe time što ono, kao sakralno pjevanje sljubljeno s riječima, tvori nuždan i neodjeljiv dio svečanoga bogoslužja.“

Riječima Konstitucije o liturgiji Drugoga vatikanskog koncila, *Sacrosanctum concilium*, koje uvode u poglavlje o sakralnoj glazbi, kratko i jasno je izrečeno vjekovno iskustvo Crkve koje je sama Crkva stekla njegujući liturgijsku glazbu. Tako i ova pjesmarica, iako namijenjena prvotno Crkvi u Hrvatskoj, sadržajem jednostavno ulazi u okvire sveopće Crkve.

Crkvenost/eklezijalnost ne ovise samo o valjanosti i dopuštenosti nekoga djela, napjeva. Ovisi i o prilagođenosti i osjećaju za sveto te za proslavu svetih otajstava Crkve u krugu liturgijske godine. Sljubljenost nije samo s riječima, kako veli Konstitucija, već i s otajstvom koje te riječi pokušavaju izraziti - govorene ili, u ovom slučaju, pjevane. Osjećaj otajstva preko riječi zaogrnutih u pjevani izričaj, a istodobno od Boga darovanim ljudskim sposobnostima skladateljâ i autorâ, iznjedrio je i ove napjeve koje je složio i kompilirao dipl. vjeroučitelj Mirko Jurić.

Vidljivo je u napjevima da se vodi računa o prikladnosti teksta. Svetopisamskim i tradicionalnim liturgijskim tekstovima pridružene su, kao i u nekim drugim pjesmaricama, pjesme koje nisu izvorno biblijske, pa niti iz liturgijskih izvora, ali su njima nadahnute. Dapače kod nekih je primjetna i nadahnutost koja dolazi iz pučkih pobožnosti. Osim hrvatskih autora, tu su i strani, čiji su napjevi prevedeni, odnosno bolje reći, prepjevani na hrvatski jezik. Tu bi se mogla naći i kritika, da sami prijevodi nekada nisu možda dovoljno prilagođeni. Ipak s druge strane dobro se sjetiti da su mnogi danas opće prihvaćeni liturgijski tekstovi (pa čak i odobreni od strane crkvenih vlasti) prepjevani

s latinskoga jezika na hrvatski. Tako i gore spomenutim prepjevima eventualna prilagođenost i prihvaćenost tek trebaju doći na vidjelo. Tomu doprinosi svaka, a onda, naravno, i ova pjesmarica. U tome smislu ovu pjesmaricu možemo gledati i kao predstavljanje *blaga sveopće Crkve* koje se svima daje na korist, a kojemu je jedna od svrha ne samo čuvati tradiciju, već i poučavati, dakle ima i pedagošku dimenziju. Taj vid je očit i iz „podnaslova“ pjesama, koji sugeriraju da je pojedini napjev, pjesma, prikladan za točno određen liturgijski dan, liturgijsko vrijeme, ili za pojedini dio euharistijskoga ili kojega drugoga liturgijskog slavlja. Očita je tako i katehetska nakana, koja i jest jedna od svrha liturgije.

Mnogovrsni pokušaji onoga što su neki nazivali prilagodbama liturgijskoga izričaja, pogotovo za mlađe naraštaje, posljednjih su godina iznjedrili svega – moramo biti objektivni pa reći, pored dobrih, nažalost i manje dobrih napjeva, kojima nije svrha uvođenje u otajstvo, već pokazivanje nečijih glazbenih, vokalnih, ili čak i skladateljskih sposobnosti. Te stvarnosti po sebi nisu loše, ali ne gledaju zbilju liturgijskoga slavlja, slavlja kao otajstva, već im je liturgijsko slavlje, slavlje otajstva često samo kulisa izvođenja i nastupa.

Ova pjesmarica se jasno distancira od toga – dajući svakome dužnu počast i zahvalu, i tekstopiscima i skladateljima; ipak, ustrojem i katehetskom svrhom, prvotno to čini Bogu! Konačno, u tu svrhu i sadržajno i strukturalno je jednostavno uređena da se u njoj može lako snalaziti. Možda će netko i naći primjedbu na metodički način uređenja, ali autor je izabrao svoj način i dosljedan mu je do kraja, čime se u konačnici reflektira i ozbiljnost njegove nakane te produkt rada.

Zato se u konačnici i ovi napjevi tako utkaju u blago neprocjenjive vrijednosti i glazbenu predaju sveopće Crkve. Jedan su od načina evangelizacije i katehizacije te tako doprinose proslavi Boga i Božjih otajstava. Mada su neki već od ranije poznati, ipak ima i „novijih“ u doslovnom smislu, ali i

smislu manje poznatih, što odaje pohvalno nastojanje i želju skladatelja daljnjemu produbljenju i njegovanju tradicije i prenošenje ispravnoga osjećaja za crkvenu glazbu; samim tim i za kršćanska otajstva budućim naraštajima.

doc. dr. sc. Domagoj Volarević

PJESMARICA KAO IZRAZ CRKVENE KULTURE

„Tko pjeva dvostruko moli“ uvriježio se kao poznati citat sv. Augustina, koji je služio, i još uvijek služi, kao nadahnuće ne samo vjernom narodu Božjem, već i samim crkvenim glazbenicima – orguljašima, skladateljima, dirigentima, tj. svima onima koji svojim sudjelovanjem na glazbenom području doprinose stvaranju prikladne glazbe za liturgiju po načelu „iz liturgije za liturgiju“.

Kroz mnoga stoljeća pripadnosti latinskoj Crkvi hrvatski narod, kod kojega je pjesma duboko ukorijenjena u njegovo bivstvo, stvorio je, uz pomoć svojih glazbenika i teologa, mnoga djela na području liturgijske glazbe. Tako nam trag, koji nas vodi daleko u povijest, kazuje kako je već 1635. godine tiskana prva hrvatska crkvena pjesmarica *Pisni* Atanazija Jurjevića. Potom je 1644. godine izdana *Pavlinka pjesmarica* koja je dugo vremena bila najkorištenija crkvena pjesmarica. Nezaobilazno se spominjemo *Citharae octochordae* i to u nekoliko njezinih izdanja: 1701. god., 1723. god. i 1757. godine. Druge pjesmarice koje uređuju i izdaju određena društva i glasila, poput pjesmarice Vilka Novaka, pjesmarice franjevca Bernardina Sokola, Gjüre Eisenhuta, Jure Vajkovića, Josipa Schrempfa te ostalih, koristile su ne samo kao glazbeni doprinos na liturgijskom području, već i za napredak glazbene svijesti i kulture kod naroda.

U 20. stoljeću prvi veliki projekt bio je izdavanje *Hrvatskog crkvenog kantuala* 1934. godine, koji između ostalih uređuju: orguljaš prvostolne crkve zagrebačke profesor Franjo Dugan stariji, o. Anselmo Canjuga, ravnatelj kora prvostolne crkve zagrebačke Filip Hajduković, te mnogi drugi. Izdavanju tog velikog i sveobuhvatnog Kantuala pristupilo se iz potrebe da se na jednom mjestu nalaze crkvene pjesme koje će tekstom i melodijom najbolje odgovarati odredbama Svete Crkve. U

postkoncilsko razdoblje, kako je vrijeme odmicalo, učinjen je još jedan iskorak te je 1985. godine tiskan novi kantual pod nazivom *Pjevajte Gospodu pjesmu novu*. Taj kantual nastao je kao produkt novih smjernica Drugoga vatikanskog koncila.

Iz ovog kratkog povijesnog pregleda koji nikad ne završava, već se uvijek nadopunjuje i nastavlja svoj razvitak, želio bih zaključiti kako bez obzira na broj prethodno izdanih: pjesmarica, kantuala, priručnika, uvijek ostaje prostor i potreba za pronalazak i nadopunjavanje postojećeg novim liturgijsko-glazbenim stvaralaštvom i nadahnućem.

Pojavu potrebe za ispravnim notnim materijalom na liturgijsko-glazbenom području svakako ističem jer proizlazi iz dubljeg poniranja i razumijevanja slavljenog Otajstva gdje otklanjamo mogućnost manipulacije kako je sve dopušteno jer je „dobro“. Upravo ova pjesmarica *Hvalite Boga u svetištu njegovu* otklanja takve dvosmislene, da ne kažem pogrešne, mogućnosti jer u svojem nacrtu sadrži jasne smjernice i odredbe. Melodije koje ovdje nalazimo prije svega proizlaze kao reminiscencija na gregorijansko stvaralaštvo. Time se vraća sjaj i „ruho“ koje je naša liturgija stoljećima baštinila kao svoje. Nadalje, prepjevi napjeva koji potječu iz drugih liturgijsko-glazbenih područja, a za koje je ustanovljeno da svojom kvalitetom doprinose ljepoti i svečanosti liturgije, zasluženo su dobili svoje mjesto u ovoj pjesmarici.

Tekst, koji je prije svega temelj i glavna odrednica liturgijske glazbe, kod skladatelja nove generacije bio je, svakako, nezaobilazni kriterij prilikom stvaranja ove pjesmarice. Nadahnuće za stvaralaštvo mora biti protkano znanjem kako bi postalo sredstvo rasta i ispravnog razvoja liturgijske glazbe.

Bez poznavanja materije, tj. bez uronjenosti u korijen tradicije, stvaralaštvo i nadahnuće postaju „iluzijom“. Riječ Božja, koja preko glazbe živi u obredu, jamstvo je specifičnosti liturgijske glazbe. Zato ta vrsta glazbe mora biti lišena osobnih emocija i

sentimenta. Emocija prvenstveno proizlazi iz pojedinca, tj. iz njegovog stanja kojim on izražava svoju vjeru. Smjernice su, koje valja istaknuti, kako istinski crkveni glazbenik ne stavlja na prvo mjesto svoj vlastiti izričaj vjere, nego gleda šire. On služi svojoj zajednici pomažući joj da pokaže kako izraziti ono što slavi i u što vjeruje.

U nadi da će doista zaživjeti svijest o ovoj pjesmarici, potičem sve glazbenike kao i osobe koje se bave liturgijskom glazbom na njeno svesrdno korištenje kako bismo doprinijeli istinskom dobru liturgije.

Božidar Ljubenko, prof. crkvene glazbe i mag. muz. orgulja

SADRŽAJ

	Str.
Predgovor	V
Recenzije	VII

PJESMARICA**I. RED MISE**

Služba Riječi	1
Euharistijska služba	4
Obred pričesti	8
Završni obred	9
Pjevani dijelovi reda Mise na latinskom jeziku	11

II. ORDINARIJ MISE

(Nepromjenjivi dijelovi)	16
--------------------------	----

III. BOŽIĆNI CIKLUS LITURGIJSKE GODINE**DOŠAŠĆE**

Ulazne	63
Otpjevni psalmi	77
Pjesma prije evanđelja (Aleluja)	87
Pričesne	90
Himni	97
Popijevke	108
O-antifone	127

BOŽIĆNO VRIJEME

Ulazne	131
Himni	136
Otpjevni psalmi	154
Pjesma prije evanđelja (Aleluja)	159
Popijevke	162
Navještaj Rođenja Gospodinova (Božićni Exultet)	199
Navještaj datuma Uskrsa	200

IV. VAZMENI CIKLUS LITURGIJSKE GODINE

KORIZMENO VRIJEME

Ulazne	201
Otpjevni psalmi	217
Pjesma prije evanđelja (Slava tebi, Kriste)	223
Pričesne	229
Himni	248
Popijevke	254
Križni put	270
Nedjelja Muke Gospodinove	278

VAZMENO TRODNEVLJE

Četvrtak Večere Gospodinove	286
Himni Muke Gospodinove	298
Petak Muke Gospodinove	302

VAZMENO VRIJEME

Vazmeno bdjenje	311
Ulazne	320
Otpjevni psalmi	333
Vazmena posljednica	337
Duhovska posljednica	339
Pjesma prije evanđelja (Aleluja)	345
Pričesne	349
Himni	366
Popijevke	375
Put svjetla	399
O Duše (Lucernarij – Služba svjetla)	401
O dođi, Stvorče, Duše Svet	402

V. VRIJEME KROZ GODINU

Ulazne	404
Kyrie, eleison (tropi)	462
Blagoslov vode i škropljenje	465
Otpjevni psalmi	467
Pjesma prije evanđelja (Aleluja)	479

Prinosne	498
Pričesne	535

VI. GOSPODNJE SVETKOVINE I BLAGDANI

Prikazanje Gospodinovo	581
Navještenje Gospodinovo	591
Presveto Trojstvo	593
Presveto Tijelo i Krv Kristova	598
Presveto Srce Isusovo	612
Pjesma prije evanđelja (Gospodnje svetkovine i blagdani)	614
Preobraženje Gospodinovo	618
Otpjevni psalmi (Uzvišenje Sv. Križa; Posveta lateranske bazilike)	621
Isus Krist – Kralj svega stvorenja	622

VII. SLAVLJA BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Ulazne	632
Veliča duša moja Gospodina	636
Otpjevni psalmi	642
Pjesma prije evanđelja (Aleluja)	644
Himni	646
Antifone	657
Popijevke	668
Anđeo Gospodnji	698
Litanije Blažene Djevice Marije	699

VIII. SVETAČKA SLAVLJA

Ulazne	702
Prinosne	706
Pričesne	709
Otpjevni psalmi	715
Pjesma prije evanđelja (Aleluja)	719
Himni	722
Popijevke	743

IX. SAKRAMENTI

Ulazne	760
Krštenje	762
Potvrda	762
Ženidba	764

X. POKOJNIČKO BOGOSLUŽJE

Ulazne	767
Otpjevni psalmi	773
Pjesma prije evanđelja (Aleluja)	777
Sprovodni responzorij	781
Pričesne	785
Himni	790
U dan onaj (posljednica)	792

XI. EUHARISTIJSKO KLANJANJE

Svet, svet, svet	794
Usta moja, uzdižite	794
Divnoj dakle	795
Blagoslovljen budi Bog (Pohvale Imenu Božjemu)	795

XII. POSVETA CRKVE

Kako su mili stanovi tvoji	797
Svet si, o Jeruzaleme	798
Stade anđeo	799
Litanije svetih	801
Pjesma prije evanđelja (Aleluja)	808

XIII. PJESME ZA RAZLIČITA SLAVLJA 809**ABECEDNO KAZALO POPIJEVAKA** 887**VRELA** 924**SADRŽAJ** 928